

Motion till riksdagen 2005/06:Fö1

**av Eskil Erlandsson m.fl. (c, m, fp, kd)
med anledning av prop. 2004/05:160**

Avveckling av militärdistriktsorganisationen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen snarast återkommer med förslag om hur Försvarsmaktens regionala och lokala samverkan med andra samhällsorgan skall ordnas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avvecklingen av MD-organisationen får ske först när riksdagen tagit ställning till hur den regionala och lokala samverkan skall ske.

Motivering

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen beslutar avveckla militärdistriktsorganisationen.

MD-organisationens främsta uppgifter är att svara för territoriell verksamhet, utbildning av hemvärns- och frivilligpersonal samt för insatser till stöd för samhället.

Den territoriella verksamheten har i ett förbättrat säkerhetspolitiskt omvärldsläge tappat i betydelse. Även med en på sikt förändrad hotbild borde dessa uppgifter kunna hanteras tillfredsställande inom den övriga Försvarsmakten.

När det gäller utbildning av hemvärns- och frivilligpersonal finns både ekonomiska och utbildningsmässiga fördelar med att ansvaret för verksamheten överförs till grundorganisationen. På många håll har en samlokalisering redan skett.

Att de geografiska avstånden mellan de nya utbildningsgrupperna och ansvariga förband i grundorganisationen ökar till följd av pågående förbandsnedläggningar kan, åtminstone på sikt, påverka hemvärdet negativt. Det handlar både om förbandens volym och kvalitet. Allians för Sverige förutsätter därför att utbildningsorganisationen även framgent intar en geografiskt bred gruppering.

Fel! Okänt namn på

Frågan om Försvarsmaktens samverkan när det gäller krishantering kräver dock ett närmare övervägande. Det råder stor politisk enighet om att alla samhällets resurser måste kunna tas i anspråk vid kriser och svåra påfrestningar. De senaste årens översvämningar, stormar och andra naturkatastrofer, både inom och utom landet, har understrukit detta behov.

Den 31 augusti 2005 lämnade den särskilde utredaren Olof Egerstedt ett betänkande om polisens behov av stöd i samband med terroristbekämpning. Även detta förslag aktualiserar samverkan mellan polisen och andra myndigheter, t.ex. Försvarsmakten. Redan i regleringsbrevet för 2005 har regeringen framhållit att myndigheten skall ha förmåga till sådant stöd, vilket innebär att den i någon mån måste uppfattas som dimensionerande.

Försvarsmakten besitter en lång rad kompetenser och resurser med stort värde vid de flesta kriser som drabbar samhället. I vissa fall är dessa unika. Av fundamental betydelse är dock hur dessa resurser kopplas till de faktiska behoven. Om styrning och samordning brister mellan civila och militära myndigheter kommer resurserna inte till nytta. En effektiv samverkan förutsätter i sin tur planering, övningar och nätverksbyggande mellan de inblandade.

En kris inträffar med nödvändighet inom en kommun. Kommunen kan alltid använda egna resurser inom räddningstjänst, sjukvård och omsorg m.m. I dessa fall är samordning och samverkan med t.ex. statliga myndigheter hanterligt. Oftast berör emellertid kriser av det lite större slaget flera kommuner. I dessa fall kombineras kommunernas geografiska ansvar med en eller flera länsstyrelsers ansvar för samordning. På denna nivå blir inslaget av samverkan med statliga myndigheter också mera påtagligt. Samtidigt slår det sektoriella ansvaret igenom på så sätt att länsstyrelserna inte kan styra över samverkande myndigheter, vare sig dessa är kommunala eller statliga.

Den regionala krishanteringssituationen är således långt mer komplex. Ändå är det här som de viktigaste besluten oftast tas. Avsaknaden av tvärsektoriella beslutsbefogenheter ökar kraven på samförstånd och lojalitet mot övergripande prioriteringar, vilket ytterligare aktualiserar behovet av goda och beprövade förbindelser mellan inblandade beslutsfattare.

Erfarenheterna från de senaste årens kriser och svåra påfrestningar ger ett tydligt besked om att MD-organisationen fyllt en viktig uppgift på detta område. Samtidigt är det angeläget att vår organisation ständigt prövas mot aktuella uppgifter och rådande ekonomi. Allians för Sverige är beredd att ta ansvar för en avveckling av MD-organisationen. Först måste dock regeringen, i enlighet med de resonemang som fördes både i försvarsbeslutet och i Försvarsberedningens slutbetänkande, lämna besked om hur och av vem som Försvarsmaktens samverkan vid krishantering skall lösas.

Det är vår bedömning att den operativa insatsledningen inte ensam kan fylla det tomrum som MD-organisationen lämnar efter sig. Det gäller särskilt mot bakgrund av vad som anförts beträffande behovet av samverkan med regionala myndigheter, nätverksbyggande och god lokalkännedom. Försvarsmakten har i omgångar lämnat förslag till en ny organisation. Den 7 mars 2005 föreslog myndigheten att fyra ledningsgrupper för säkerhetstjänst och samverkan skulle inrättas för säkerhetstjänst och samverkan i Boden,

Fel! Okänt namn på

Stockholm, Göteborg och Malmö. Detta skulle kunna vara en lösning, men regeringen tar i propositionen inte närmare ställning till detta.

Allians för Sverige uppfattar att regeringen inte är beredd att binda sig vid någon lösning som kan träda i stället för den nuvarande organisationen. Propositionen antyder närmast att något sådant behov inte föreligger. Vid det förhållandet kan vi inte ställa oss bakom en nedmontering av viktiga delar i vår samlade förmåga att möta kriser och svåra påfrestningar.

Stockholm den 15 september 2005

Eskil Erlandsson (c)

Ola Sundell (m)

Rolf Gunnarsson (m)

Heli Berg (fp)

Else-Marie Lindgren (kd)

Karin Enström (m)

Allan Widman (fp)

Erling Wälivaara (kd)

Claes Västerteg (c)